

Türk çocuk cerrahlarının Medline'daki yeri*

Bülent Hayri ÖZOKUTAN, Haluk CEYLAN

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Gaziantep

Özet

Önbilgi/Amaç: Bu çalışmada, Türk çocuk cerrahlarının "Medline"da (ML) yer alan yayınlarının belirlenmesi, makalelerin nitelik ve nicelik açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Türkiye Çocuk Cerrahisi Derneğine kayıtlı 205 üyenin isimleri, "PubMed" internet sitesi kullanılarak "National Library of Medicine" veritabanına girildi ve 15 Haziran 2000 tarihi itibarıyla ML'de bulunan makaleler belirlendi. Daha sonra makaleler yayınlanma tarihi, yayın türü, yayınlandığı dergi ve dergi grubu yönünden sınıflandırıldı.

Bulgular: Çalışmanın sonunda Türk çocuk cerrahları tarafından toplam 919 makalenin 151 farklı dergide yayınlandığı saptandı. Bu makalelerin 712'si Türkiye adresli, 207'si ise yurtdışı adresli olarak yayınlanmıştı. Yayın tipi belirlenebilen 761 (% 82.8) makaleden 284'ü olgu sunumu, 244'ü klinik çalışma, 169'u deneysel çalışma, 45'i mektup, 10'u derleme ve 9'u teknik veya tarihi vb. gibi diğer yayın türlerindeydi. Yıllara göre yayın sayısına bakıldığında düzenli bir artış göze çarpıyordu. 1980'li yıllardaki yayın sayısı 149 iken, bu sayı 1990'lı yıllar için 712 olarak bulundu. Dergi grupları incelendiğinde 342 makale çocuk cerrahisi, 144 makale pediatri, 80 makale üroloji ve 70 makale genel cerrahi dergilerinde yayınlanmıştı.

Sonuç: Çalışmamızın sonuçları, Türk çocuk cerrahlarının dünya literatüründe önemli bir yer edindiğini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Medline, Çocuk Cerrahisi

Giriş

Son yıllarda teknolojiye paralel olarak iletişim alanında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. 'Bilgi çağı' veya 'iletişim çağı' olarak adlandırılan günümüzde sınırlar ve mesafeler ortadan kalkmış, dünyanın her tarafından bilgi kaynaklarına eşit ola-

*18. Ulusal Çocuk Cerrahisi Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur (1-4 Ekim 2000, Kemer-Antalya).

Adres: Dr. Bülent Hayri Özokutan, Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, 27310 Gaziantep

Yayına Kabul Tarihi: 17.12.2000

Summary

Current state of Turkish pediatric surgeons in the medline

Background/Purpose: The aim of this study is to determine the current status of Turkish pediatric surgeons in the medline and to evaluate the characteristics of their publications.

Method: The name of 205 members of Turkish Association of Pediatric Surgeons were entered as key words into the National Library of Medicine database using PubMed internet site and the papers which are indexed for Medline until 15th June 2000 were determined. Publications were classified in terms of date, publication type, journals and journal groups.

Results: There were 919 publications in 151 different journals. Of these, 712 were submitted from Turkey and 207 were from abroad. Publication types were determined in 761 (82.8 %) of these papers. There were 284 case reports, 244 clinical trails, 169 experimental studies, 45 letters, 10 review articles, and 9 miscellaneous such as historical or technical articles. While there were 149 articles in 1980's, there were 712 articles in 1990's. 342 articles were published in pediatric surgery journals, 144 in pediatrics journals, 80 in urology journals, and 70 in general surgical journals.

Conclusion: The results of our study indicates that Turkish pediatric surgeons have an important place in the world literature.

Key words: Medline, pediatric surgery

rak erişme olanağı doğmuştur. Bu iletişim araçlarının en önemlisi sayılan internet sayesinde kişi ve kuruluşlar bilgilerini diğerleriyle paylaşmakta, belirli meslek grupları arasında bilimsel işbirliği artmaktadır. Tıp mensupları bu meslek gruplarının başında gelmektedir.

İnternetin tıp alanında çok geniş uygulama alanları bulunmaktadır. Bu uygulamalardan birisi olan "Medline" (ML) taraması, doktorlar tarafından literatür bilgilerine ve tıp alanındaki yeniliklere ulaşmak amacıyla yaygın olarak kullanılmaktadır. "Na-

tional Library of Medicine"ın (NLM) bibliyografik veritabanı olup tıp, preklinik bilimler, diş hekimliği, hemşirelik ve veteriner hekimlik gibi alanlardaki yayınları içermektedir. Medline,"Index Medicus" ile birlikte "Index to Dental Literature" ve "International Nursing Index"i de kapsamaktadır. Bu veritabanında, 1966 yılından günümüze kadar Amerika Birleşik Devletleri ve diğer 70 ülkede yayınlanan yaklaşık 4 bin biyomedikal dergideki 10 milyondan fazla makaleye ait atıflar bulunmaktadır (4,5).

Ülkemizin evrensel bilime katkısı sevindirici düzeydedir. Türkiye, bilimsel yayın sıralamasında 1990 yılında 1117 makale ile 82 ülke arasında 40. sırada yer alırken 1999 yılında büyük bir atılım kaydederek 5941 makale ile 25. sıraya yükselmiştir (6).

Bu çalışmadaki amacımız, genç ve dinamik bir branş olarak tanınan Türk çocuk cerrahisi ailesinin ML'de yer alan makalelerini belirlemek, bu yayınların nitelik ve niceliğini inceleyerek bir yayın profili ortaya koymaktır.

Gereç ve Yöntem

Türkiye Çocuk Cerrahisi Derneğine kayıtlı 205 üyenin isimleri (7), "PubMed" internet sitesi (www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/) kullanılarak NLM veritabanına girildi ve 15 Haziran 2000 tarihi itibarıyla ML'de bulunan Türk çocuk cerrahlarına ait makaleler belirlendi. Birden fazla yazarlı çalışmalarda, her isim için yapılan taramada aynı makaleye tekrar ulaşılabileceği için, ML'de her makale için özgün olan "PubMed Unique Identifier" (PMID) numaraları karşılaştırılarak aynı makalenin yinelenmesi önlemlendi. İsim benzerliği olasılığı bulunan yayınlarda yazarlarla temasa geçilerek onların bilgilerine başvuruldu. Daha sonra makaleler yayınlanma tarihi, yayın türü, yayın adresi, yayınlandığı dergi ve dergi grupları açısından sınıflandırıldı. Türkiye Çocuk Cerrahisi Derneği'nden sağlanan, yıllara göre üye sayılarını gösteren liste kullanılarak, üye başına düşen makale sayısının yıllara göre dağılımı belirlendi. Çocuk cerrahisinin uluslararası alanda önemli kabul edilen dergilerindeki genel makale sayısı ile bu dergilerde yayınlanan Türk çocuk cerrahlarına ait makale sayısı arasındaki oranın yıllar içindeki değişimi incelendi.

Bulgular ve Tartışma

Yapılan ML taraması sonucunda Türk çocuk cerrahları tarafından 151 farklı dergide toplam 919 makalenin yayınlandığı saptandı. Bu yayınların 712'si Türkiye adresli, 207'si ise yurtdışı adresli olarak yayınlanmıştır.

Yıllara göre yayın sayısı incelendiğinde düzenli bir artış göze çarpıyordu. 1980'li yıllardaki yayın sayısı 149 iken bu sayı 1990'lı yıllar için 712 olarak bulundu. Makale sayıları beşer yıllık dilimlerde incelendiğinde, özellikle son 10 yıldaki sayıca artışa ek olarak artış hızındaki yükselme de dikkati çekmektedir (Tablo I).

Makalelerin yayın türü 1991 yılından itibaren ML'de belirtilmektedir ve bu tarihten öncesine ait bilgiler sınırlıdır (2). Ulaşılan 919 makaleden

Tablo I. Yıllara göre makale sayıları.

Yıl	Makale sayısı
1970-1974	14
1975-1979	14
1980-1984	15
1985-1989	134
1990-1994	238
1995-1999	474

Tablo II. Makalelerin yayın türlerine göre dağılımı.

Yayın türü	Sayı	%
Olgu sunumu	284	37.32
Klinik çalışma	244	32.06
DeneySEL çalışma	169	22.21
Mektup, yorum	45	5.91
Derleme	10	1.31
Tarihi, teknik	9	1.18

Tablo III. Makalelerin en çok yayınlandığı dergiler.

Dergi adı	Makale sayısı
J Pediatr Surg	187
Eur J Pediatr Surg	88
Transplant Proc	83
Türk J Pediatr	82
Pediatr Surg Int	37
Br J Urol	34
Transplantation	28
Z Kinderchir	27
Surgery	21
J Cardiovasc Surg	13
Clin Transplant	11
J Urol	10
BJU Int	10

Tablo IV. Çocuk cerrahisi dergilerinde yer alan Türk çocuk cerrahlarına ait makalelerinin bu dergilerdeki toplam makale sayısına oranı.

Yıllar	Makale	Toplam makale	%
J Pediatr Surg			
1970-1974	5	661	0.76
1975-1979	4	819	0.49
1980-1984	1	977	0.10
1985-1989	6	1422	0.42
1990-1994	32	1844	1.74
1995-1999	129	2187	5.90
Eur J Pediatr Surg (Z Kinderchir)			
1980-1984	0	518	0
1985-1989	19	577	3.29
1990-1994	33	539	6.12
1995-1999	62	605	10.25

Tablo V. Dernek üyesi başına düşen makale sayısı (Makale/üye oranı)

Yıl	Üye sayısı	Makale/üye
1990	86	0.419
1992	124	0.419
1993	128	0.422
1994	152	0.342
1995	160	0.443
1996	185	0.486
1997	188	0.527
1998	201	0.542
1999	205	0.512

761'inin (% 82.8) yayın türü belirlenebilmiştir. Olgu sunumları ve klinik seriler en fazla yayınlanan makale türleridir (Tablo II). Dergi grupları incelendiğinde, makalelerden 342'si çocuk cerrahisi, 144'ü pediatri, 80'i üroloji ve 70'i genel cerrahi dergilerinde yayınlanmıştır. En fazla makale yayınlanan dergiler Tablo III'de görülmektedir. Bu arada, çocuk cerrahisinin önemli dergilerinden "Pediatric Surgery International"ın 1997 yılından itibaren ML'ye girdiğini ve "Zeitschrift für Kinderchirurgie" dergisinin 1991 yılından itibaren "European Journal of Pediatric Surgery"ye dönüştüğünü belirtmek gerekir (3).

Çocuk cerrahisi alanında yayınlanan dergilerden uluslararası düzeyde prestijli olan ve uzun süredir ML'de yer alan "Journal of Pediatric Surgery" ve "European Journal of Pediatric Surgery" (Zeitschrift für Kinderchirurgie de dahil olmak üzere) dergile-

rinde yer alan toplam makaleler beşer yıllık dönemler halinde incelendiğinde, aynı dönemler içerisinde Türk çocuk cerrahlarına ait makaleler bulunup genele oranlandığı zaman, ülkemizden yayınlanan makalelerin payının giderek artmakta olduğu görüldü (Tablo IV). Türkiye'de plastik cerrahinin bilimsel bazda yerini belirlemek için, bu branşla aynı gelişmeyi gösterebileceği ön görülen üroloji, nöroloji, çocuk cerrahisi, dermatoloji ve kardiyovasküler cerrahi arasında, 1988-1997 tarihleri arasında "Index Medicus"a giren makaleler açısından bir karşılaştırma yapılmış ve bilimsel puanlama yönünden çocuk cerrahisinin ilk sırada yer aldığı görülmüştür (1).

Ülkemizde çocuk cerrahlarının sayısının giderek artmakta olduğu dikkate alınır, makale sayısındaki bu artışın gerçek bir artış olup olmadığını belirlenmesi gerekir. Türkiye Çocuk Cerrahisi Derneği'nden sağlanan bilgilerle, yıllara göre üye sayısı ile makale sayısı oranlandığı zaman, üye başına düşen makale sayısında da yıllar içinde düzenli bir artış olduğu saptandı (Tablo V).

Sonuç olarak, Türk çocuk cerrahlarının kendi dallarındaki bilgi üretimine önemli katkıları olmuştur. Yayınların sayısındaki artış Türk çocuk cerrahlarının dinamizminin devam ettiğini ve dünya literatüründe önemli bir yer edindiğini göstermektedir.

Kaynaklar

1. Aslan G, Karaçal N, Terzioğlu A: Türkiye'de plastik cerrahinin bilimsel arenada yeri. Türk Plastik Cerrahi Dergisi 5:158, 1997
2. Frequently Asked Questions about Indexing. İnternet adresi: <http://www.nlm.nih.gov/bsd/indexfaq.html> (Erişim tarihi 14.9.2000)
3. Hardin WD Jr, Stylianos S, Lally KP: Evidence-based practice in pediatric surgery. J Pediatr Surg 34:908, 1999
- 4-NLM Online Databases and Databanks. İnternet adresi: http://www.nlm.nih.gov/pubs/factsheets/online_databases.html#medline (Erişim tarihi 14.9.2000)
5. PubMed: MEDLINE(r) Retrieval on the World Wide Web. İnternet adresi: <http://www.nlm.nih.gov/pubs/factsheets/pubmed.html> (Erişim tarihi 14.9.2000)
6. Tübitak bülteni. İnternet adresi: <http://basin.tubitak.gov.tr/bul-ten/bilims.html> (Erişim tarihi 25.9.2000)
7. Üyelerimiz ve Üyelik Bilgileri. İnternet adresi: <http://www.tccd.org/uyeler/> (Erişim tarihi 15.6.2000).